

TÜBİTAK

**ULUSAL LİDER ARAŞTIRMACILAR PROGRAMI
ÇAĞRI DUYURUSU**

2247 -A

**Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı
BİDEB**

Ulusal Lider Araştırmacılar Programı

TÜBİTAK

TÜBİTAK-BİDEB 2247 -A

Ulusal Lider Araştırmacılar Programı

TÜBİTAK Tunus Caddesi

No:80

Kavaklıdere

ANKARA

Tel: 444 66 90

1. Çağrının Amacı

2247-A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı, bilimsel/teknolojik alanlarda ülkemiz açısından çığır açıcı nitelikte gelişmeler sağlamaya yönelik hedefler içeren, alanında önemli boşlukları giderebilme ve araştırmacılara yeni bir bakış açısı sunan, önemli bir keşif ve/veya buluş yapma potansiyeli olan projeleri gerçekleştirecek yurtiçindeki bilim insanlarının çalışmalarının Türkiye’de sürdürülebilirliğinin sağlanmasına ve bu nitelikte sunulacak projelerine destek vermeyi amaçlar.

Bu çağrı duyurusu, programa başvuran ve/veya bu program kapsamında desteklenen araştırmacılar ile ilgili işlem ve yükümlülükleri kapsar.

2. Çağrının Kapsamı

- Program kapsamında yapılacak çalışmalar, ülkemiz açısından yüksek katma değerli ve bilimin sınırında, çığır açıcı nitelikte gelişmeler sağlamaya yönelik hedefler içermeli, en son teknolojinin ötesine geçmeli ve bu amaç için yenilikçi teknolojiler, yaklaşımlar ve kavramlardan yararlanmalıdır.
- TÜBİTAK tarafından belirlenen [2022-2023 Öncelikli Ar-Ge ve Yenilik Konuları](#) içerisinde yer alan ve İklim Şurası Bilim ve Teknoloji Komisyonu tarafından detaylandırılan “**Avrupa Yeşil Mutabakatı ve İklim Değişikliğine Uyuma Yönelik Ar-Ge ve Yenilik Konuları**” başlığı altındaki 33 Ar-Ge ve Yenilik Konusu üzerine yapılacak çalışmalar özellikle teşvik edilmektedir.

- Çalışmaların, araştırma alanlarındaki uygun paydaşlarla ortaklıklar içermesi teşvik edilmektedir.
- Çalışma konularının bilim ve uygulama alanları arasında ortak amaçta kesişen hedefleri dikkate alması ve/veya translasyonel araştırmalar içermesi önemli olup, teşvik edilmektedir.
- Proje süresi 36 ay olmalıdır.
- Desteğe hak kazanan araştırmacılar çalışmalarını yurt içinde yürüteceklerdir.
- Verilecek burs desteği ile en az 2 nitelikli araştırmacı yetiştirilmesi gerekmektedir.

3. Destek Kapsamı, Miktarı ve Süresi

3.1. Destek Kapsamı

Bu program kapsamında aşağıdaki kalemlerde hibe desteği verilir.

- Araştırma desteği
- Yürütücüye verilecek Proje Teşvik İkramiyesi (PTİ)
- Burs desteği (en az 2, en fazla 5 doktora öğrencisi/doktora derecesine sahip kişiler için)
- Projenin yürütüldüğü kurum/kuruluşa Kurum Hissesi

3.2. Destek Miktarı ve Süresi

3.2.1. Program kapsamında tanımlanan destek kalemlerine yönelik destek miktarları programın web sayfasında yer almaktadır.

3.2.2. Destek süresi 36 aydır.

3.2.3. Projenin yürütüleceği kurum/kuruluşun başvuru tarihinde;

- KOBİ ölçeğinde firma olması durumunda program kapsamında verilecek desteğin %25'i projenin yürütüleceği kurum/kuruluş tarafından,
- Büyük ölçekli firma olması durumunda program kapsamında verilecek desteğin %40'ı projenin yürütüleceği kurum/kuruluş tarafından,
- Vakıf Üniversitesi olması durumunda program kapsamında verilecek desteğin %25'i projenin yürütüleceği kurum/kuruluş tarafından,
- Kamu Kurumu veya Devlet Üniversitesi olması durumunda program kapsamında verilecek desteğin %100'ü TÜBİTAK tarafından karşılanır.

3.2.4. Yürütücünün araştırmasını destek süresi içerisinde bitirmesi esastır. Proje süresi, toplam sürenin en fazla yüzde yirmi beşine kadar uzatılabilir. Yürütücünün, bu yöndeki

gerekçeli başvurusu, ilgili Grubun Yürütme Kurulu'nun uygun bulması halinde Başkanlık onayı ile karara bağlanır. Bu sürenin aşıldığı durumlar Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

- 3.2.5.** Araştırma desteği bütçesi için ek ödenek verilmez. Program bütçesinin TÜBİTAK tarafından değiştirilmesi durumunda, mücbir gerekçe ile yapılan ek ödenek talepleri Grup Yürütme Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanır.
- 3.2.6.** Proje sözleşmesinde belirtilen bitiş tarihinden sonra ek süre ve ek ödenek talebi yapılamaz.
- 3.2.7.** Toplam destek tutarı, araştırmanın yürütüleceği kurum/kuruluşun açacağı proje özel hesabına transfer edilir.

4. Başvuru Koşulları, Başvuru Yöntemi ve İstenilen Belgeler

4.1. Başvuru Koşulları

- 4.1.1.** Programa başvuracak araştırmacıların başvuruların ilk günü itibariyle yurt içinde çalışıyor olması gerekmektedir.
- 4.1.2.** Başvuruların ilk günü itibariyle aşağıdaki çalışma deneyimlerinin herhangi birinin sağlanması gerekir (Çalışma deneyimi süresi, eğer birden fazlaysa ilk tamamlanan ihtisas alanı mezuniyetinden itibaren dikkate alınacaktır.).
- Alınan doktora derecesi üzerinden 7 yıl geçmiş olan ve bir üniversitede en az öğretim üyesi veya kamu araştırma merkezinde ekip lideri veya bağımsız akademik araştırmalar yürüten¹ araştırmacılardan en az 4 yıl süre ile araştırma deneyimine sahip olanlar
 - Özel sektörden başvuran araştırmacılardan lisans sonrası en az 3 yılı özel sektör bünyesinde çalışmak şartıyla 6 yıl tam zamanlı araştırma deneyimi olan araştırmacılar (tamamlanmış tezli yüksek lisans eğitimi süresinin en fazla 1 yılı ya da tamamlanmış doktora eğitimi süresinin en fazla 3 yılı bu kapsamda değerlendirilir).

Yukarıdaki ön şartlar için başvuru sahibinin başvuru esnasındaki beyanı dikkate alınacak olup, özgeçmiş bölümünün dikkatle ve açıklayıcı biçimde doldurulması gerekmektedir. Aykırı beyanın tespiti halinde başvurular değerlendirmeye alınmadan iade edilir ve/veya ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

- 4.1.3.** Yukarıdaki ön şartlara ek olarak aşağıdaki a, b, c, d bendlerinden de en az 2'sinin sağlanması gerekmektedir:
- a. Son 5 yıl dikkate alındığında yürütücünün, en fazla atıf alan %25'lik dilimde/Q1'de bulunan dergilerde en az 5 yayınının² yer alması

¹ Doktora yapılan alan ile ilgili belgelendirilebilir nitelikte bireysel çalışma/araştırma dönemleri, kişinin araştırmacı/doktora sonrası araştırmacı olarak kendi çalışmalarını yürüttüğü dönemler, vb.

² Scopus tarafından tanımlanan uluslararası indeksli dergilerde yer alan makale ve derleme türündeki yayınlar veya WoS tarafından tanımlanan uluslararası indeksli dergilerde yer alan makale ve derleme türündeki yayınlar dikkate alınacaktır (Kaynak: Scopus-Scival CiteScore, SNIP, SJR; WoS-InCites)

veya,

Yürütücünün yayın sayısının² en az 10 olması koşuluyla tüm yayınlarının² en az %50'sinin en fazla atıf alan %25'lik dilimde/Q1'de bulunan dergilerde yer alması

- b. Araştırmacının Scopus Alan Ağırlıklı Atıf Etkisi (FWCI) veya WoS Kategori Normalize Atıf Etkisi (CNCI) değerinin³ ≥ 1 olması
- c. Yürütücünün tamamlanmış⁴ Avrupa Araştırma Konseyi (European Research Council-ERC) projesi olması veya Ufuk 2020 kapsamında araştırma ve yenilik aksiyonu ile yenilik aksiyonu (RIA/IA) projelerinde koordinatör olarak yer almış olması
- d. TÜBİTAK Bilim, TÜBİTAK Özel veya TÜBA Akademi ödülü alınmış olması

4.1.4. Bu programa aynı anda birden fazla proje önerisi ile başvuru yapılamaz.

4.1.5. 2232-A Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı ve 2232-B Uluslararası Genç Araştırmacılar Programı kapsamında halihazırda desteklenmekte olan araştırmacılar bu programa başvuru yapamaz.

4.1.6. Yürütücünün tekrar bu destekten faydalanabilmesi için bir Avrupa Araştırma Konseyi (European Research Council-ERC) projesini başarı ile tamamlaması beklenmektedir.

4.2. Başvuru Belgeleri

Bu programda iki aşamalı bir başvuru sistemi kullanılacaktır.

Birinci Aşama İçin İstenen Belgeler:

- Niyet Mektubu

İkinci Aşama İçin İstenen Belgeler:

- Araştırma Öneri Formu

Başvuru öncesinde Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS) kaydı mutlaka güncellenmelidir.

4.3. Başvuru Yöntemi

4.3.1. Birinci aşama başvuruları ve ikinci aşama başvuruları, çağrı duyurusunda ilan edilen tarihler içerisinde tybs.tubitak.gov.tr adresi üzerinden çevrimiçi olarak yapılmalıdır.

4.3.2. Başvuru sistemine yüklenecek birinci ve ikinci aşama başvuru belgelerinin Türkçe

³ Scopus tarafından tanımlanan uluslararası indeksli dergilerde yazarın ilk yazar, son yazar, sorumlu yazar ve tek yazar olduğu makale ve derleme türü yayınları (Scopus:SciVal) veya WoS tarafından tanımlanan uluslararası indeksli dergilerde yazarın ilk yazar, son yazar ve sorumlu yazar olduğu makale ve derleme türü yayınları (WoS-Incites)

⁴ Projeleri 2023 yılı sonuna kadar tamamlanacak araştırmacılar da programa başvurabileceklerdir.

olması gerekmektedir. Ancak, başvuru sahipleri, gerekçelerini açıklayarak zorunlu olduğunu belirttikleri durumlarda istenen belgeleri İngilizce olarak sunabilirler.

4.3.3. Her iki aşama için de adayların sisteme girdikleri bilgilerin doğru olduğunu ve program yükümlülüklerine uyacaklarını taahhüt etmeleri gerekmektedir. Başvurusunu onaylayan adaylar bunu taahhüt etmiş sayılırlar. Aykırı beyanın tespiti halinde başvurular değerlendirmeye alınmadan iade edilir ve/veya ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

4.4. Birinci Aşama Başvuruları

4.4.1. Birinci aşama başvurularında başvuru sahiplerinden detaylı bir niyet mektubu hazırlamaları istenir. Niyet mektubu, bu programın amaç ve kapsamına uygun bir araştırma konusu doğrultusunda, planlanan çalışmanın;

- ülkenin stratejik hedeflerine uyumluluğunu,
- araştırma ekosistemine kazandırması beklenen yüksek katma değeri,
- kullanacağı yenilikçi bilimsel ve teknolojik yaklaşımları,
- yapılacak interdisipliner ve/veya multidisipliner çalışmaların önemli getirilerini,
- paydaşlarla kurulacak değerli ortaklıklar gibi önemli hedefleri,
- kamu, üniversite, özel sektör ve sanayi arasındaki koordinasyon ve işbirliğini geliştirecek uygulamaları,

içercek şekilde hazırlanmalıdır.

4.4.2. Bu aşamada verilecek bilgiler ve başvuru sahiplerinin yetkinliği, TÜBİTAK tarafından oluşturulan bir Kurul aracılığıyla, birinci aşama değerlendirme kriterleri (bkz.6.1.1.) çerçevesinde değerlendirilecektir. İkinci aşamaya başvuru yapmaya hak kazanan adaylar aşağıda belirtilen hususlara göre ikinci aşama başvurularını gerçekleştirebileceklerdir.

4.4.3. Birinci aşamayı geçemeyen başvuru sahipleri ikinci aşama için başvuru yapamazlar.

4.5. İkinci Aşama Başvuruları

4.5.1. Başvurunun ikinci aşaması, kapsamlı bir proje önerisinin sunulmasından oluşur.

4.5.2. İkinci aşamada başvuru ekranlarında ilk aşama bilgileri mevcut halde olacaktır. Birinci aşamada niyet mektubunda kısaca kapsamı açıklanan çalışmaların, ikinci aşamada

geliştirilerek projeye dönüştürülmesi gerekmektedir. Niyet mektubunda belirtilen ifadelerle ikinci aşamada sunulan bilgilerin çelişmemesine dikkat edilmelidir.

- 4.5.3. Adaylar proje önerilerini hazırlarken; proje fikrinin değiştirilmesi, kapsam daraltma gibi birinci aşama değerlendirmesini etkileyecek farklılıklar ile büyük yapısal değişiklikler yapmayacaktır.
- 4.5.4. Birinci aşamada verilen bilgilerden farklı ve büyük değişiklikler içerdiği tespit edilen başvurular değerlendirmeye alınmadan iade edilecektir.
- 4.5.5. Birinci aşamada sunulan çalışma başlığı değiştirilemez.
- 4.5.6. Başvuru sahiplerinin, son başvuru tarihinde sistemde yaşanabilecek yoğunluk veya olası teknik problemleri dikkate alarak erkenden başvurularını tamamlamaları önemle tavsiye edilir.
- 4.5.7. Başvuru geri çekme işlemi her aşamada yapılabilir. Geri çekme işlemi için başvuru yılı ve dönemini belirten ıslak imzalı bir dilekçenin TÜBİTAK BİDEB adresine gönderilmesi gerekmektedir. Dilekçenin TÜBİTAK BİDEB'e ulaşmasını takiben güncelleme işlemi yapılır.

5. Desteğe İlişkin Genel Hükümler

5.1. Genel Hükümler

- 5.1.1. Söz konusu araştırma desteği ön ödeme mahiyetinde bütçe ve nakit imkanları çerçevesinde, sözleşmenin taraflarca imzalanmasını müteakip kurum tarafından açılan proje özel hesabına aktarılır. Ev sahibi kuruluşun özel sektör kuruluşu olması halinde özel sektör kuruluşu tarafından, araştırma desteği bütçesi kadar 4734 sayılı Kanunda belirtilen değerler üzerinden teminat verilir. Transfer edilen ödeneklere ilişkin harcamalar, transferin yapılacağı kuruluşun türüne uygun olarak 11.4, 11.5, 11.6 nolu maddelerde yer verilen mevzuat kapsamında yapılır.
- 5.1.2. Destek kapsamında; yürütücüye Yönetim Kurulu tarafından belirlenen miktarlarda Proje Teşvik İkramesi (PTİ) ödenir. PTİ ödemeleri için 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 16. Maddesi hükümleri uygulanır. Belirlenen toplam PTİ'nin % 50'si gelişme raporlarının; % 50'si ise proje sonuç raporunun kabul edilmesi ve Grubun uygun görüşü halinde ödenir. Ev sahibi kurumun özel kuruluş olması halinde, proje yürütücüsüne araştırma desteği bütçesinden karşılanmak üzere proje teşvik ikramiyesi yerine buna eşdeğer tutarda ücret PTİ usullerine uygun olarak gelişme raporlarının kabulünü müteakip ödenir.
- 5.1.3. Ek süre verilmesi halinde bu süreler için PTİ/ücret ödenmez.
- 5.1.4. Başvuruda öngörülen bursiyer kontenjanına uygun bursiyerler destek sözleşmesinin imzalanmasından sonra izleme döneminde yürütücü tarafından belirlenerek "Bursiyer Bilgi Formu" ile TÜBİTAK'a bilgi verilir.
- 5.1.5. Verilecek burs desteği ile en az 2 nitelikli araştırmacı yetiştirme zorunluluğu bulunmaktadır. Bu amaçla, projenin ilk yılı içerisinde araştırma konusu üzerine

yetiştirilecek en az 2 bursiyer projeye dahil edilmiş olmalıdır.

- 5.1.6.** Burs ödeneği, iş planında belirlenen süreler dahilinde hesaplanarak, projenin yürütüldüğü kuruluş tarafından açılan proje özel hesabına, bütçe ve nakit imkanları çerçevesinde sözleşmede belirlenen dönemler itibarıyla aktarılır. Burslar, bursiyerlerin projede uygulama yaptıkları ayı takip eden ayın ilk haftası içerisinde projenin yürütüldüğü kuruluş tarafından ödenir. Program kapsamında burs alan doktora öğrencilerinin proje süresi sonunda henüz mezun olmamaları durumunda aktif öğrencilikleri devam etmek koşuluyla bursları 2211 Yurtiçi Lisansüstü Burs Programının mevzuatı çerçevesinde devam ettirilir. Bu durumda olan bursiyerlerden azami sürede mezun olamayanların veya doktora programından ayrılanların bursları yürürlükten kaldırılır. Projenin sözleşmedeki bitiş tarihine son 6 ay kala bursiyer olarak eklenen öğrenci yukarıda belirtilen burs programı kapsamında alınamaz. Bu kapsamda desteklenen bursiyerlerin her iki programdan alacağı toplam bursun süresi 48 ayı geçemez.
- 5.1.7.** Doktora derecesine sahip kişilerin bursiyer yerine yardımcı personel olarak istihdam edilmesi halinde, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen ücret limitleri uygulanır. Bu durumda çalışan kişi ile ilgili vergi, sosyal güvenlik kesintileri ve mevzuatların öngördüğü yasal zorunlulukların yerine getirilmesi projenin yürütüldüğü kurum/kuruluşun sorumluluğundadır.
- 5.1.8.** Kurum hissesi hesabında dikkate alınacak destek bütçesi araştırma ve burs desteği giderleri toplamından oluşur.
- 5.1.9.** Kurum hissesi ödeneği; gelişme/sonuç raporlarının kabulünü takiben bütçe ve nakit imkanları çerçevesinde bütçe planı doğrultusunda proje özel hesabına TÜBİTAK tarafından aktarılır. Kurum hissesi ödeneğinin Ar-Ge kapsamında harcanmasından projenin yürütüldüğü kurum/kuruluş sorumludur.
- 5.1.10.** Kurum hissesinden burs, PTİ veya yürütücüye ücret ödemesi yapılamaz.
- 5.1.11.** Kurum hissesi faslından diğer fasıllara ve diğer fasıllardan da bu fasıla aktarım yapılamaz.
- 5.1.12.** Bu program kapsamında proje ekibinde sadece yürütücü ve bursiyerler yer alır. Araştırmacı veya danışman bulunamaz.
- 5.1.13.** Bu program kapsamındaki başvuru ve destekler TÜBİTAK destek programlarından faydalanan yürütücü/araştırmacılara uygulanan projelerde görev alma kotasına dahil edilmez.
- 5.1.14.** Son başvuru tarihi itibarıyla, 2244 Sanayi Doktora Programı ve 2247-B Avrupa Araştırma Konseyi (ERC) Projeleri Güçlendirme Desteği hariç BİDEB Araştırma Burs veya Desteklerinden yararlanmakta olanlar bu programa başvuru yapamaz.

5.2. Bursiyerlere İlişkin Hususlar

- 5.2.1.** Doktorasını tamamlamış olan kişiler ile Türkiye’de yerleşik yükseköğretim kurumlarında doktora (özel öğrenci ve yabancı dil hazırlık öğrencisi hariç) öğrenimi gören öğrenciler

projede tatbikat amacıyla bursiyer olarak yer alabilirler.

- 5.2.2. Doktora öğrencilerine ödenecek burs, çalışma durumuna göre tam veya kısmi burs şeklinde ödenir. Bursiyerlerin bilimsel hazırlık dönemi burs dönemine dâhil edilmez.
- 5.2.3. Bu program kapsamında burs alan bursiyerler 2250- Lisansüstü Bursları Performans Programı dışında aynı anda BİDEB'in herhangi bir programından burs alamazlar. Bu program kapsamında desteklenebilmek için 2250 programı dışındaki diğer BİDEB bursunun destek süresince durdurulması gerekir. Bu durdurma işlemi bursiyerin diğer BİDEB burs programına yönelik yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.
- 5.2.4. Projenin bitmesine 6 aydan az süre kalmışsa, projeye yeni eklenen bursiyer, azami süre aşılmamak kaydıyla, en fazla proje süresi sonuna kadar burs ödemesi alabilir.
- 5.2.5. Program kapsamında öğrencilere verilecek bursun süresi en fazla proje süresi sonuna kadardır. Ancak, eğitim süresinin doktora kayıt tarihinden itibaren yüksek lisans sonrası doktora eğitimi için 12 yarıyılı, lisans sonrası (bütünleşik) doktora eğitimi için ise 14 yarıyılı aşması durumunda burs ödemesi yapılamaz.
- 5.2.6. Enstitüsü tarafından kaydı dondurulan bursiyerlere bu süreler içinde burs ödenmez. Bu durumdakilerin bursiyerlik süreleri ara verilen süreler kadar uzatılabilir. Gerektiğinde TÜBİTAK bursiyerden bu konuda belge talep edebilir.
- 5.2.7. Diğer kamu kurum/kuruluşları (MEB, YÖK, KYK, devlet üniversiteleri ve vakıf üniversiteleri vb.) tarafından verilen burslardan yararlananlar ile yetim maaşı, nafaka, Kredi Yurtlar Kurumu öğrenim kredisi ve sivil toplum kuruluşlarından (dernek, vakıf vb.) burs alanlar aynı anda bu programdan da burs alabilirler.
- 5.2.8. Bursiyerler ile ilgili atama, ayrılma ve benzeri değişikliklere ilişkin hususlar yürütücü tarafından gerçekleştirilir ve ilgili Gruba bilgi verilir.

6. Değerlendirme ve Destek Kararı

6.1. Değerlendirme Süreci

Başvuru koşullarından herhangi birini sağlamayan, son başvuru tarihine kadar sisteme girilen bilgileri onaylanmayan, faks veya elektronik posta ile yapılan başvurular ile çağrı metninde belirtilen başvuru şartlarını sağlamayan adaylar ön incelemede elenerek iade edilir. Gerektiğinde TÜBİTAK başvuru sahiplerinden belge talep edebilir.

6.1.1. Birinci Aşama Değerlendirmesi

Birinci aşama başvurularında sunulan niyet mektupları Kurul tarafından, belirlenen değerlendirme kriterlerine göre değerlendirmeye tabi tutulur.

Birinci aşama değerlendirme kriterleri:

Araştırma Konusunun Değeri:

- Araştırmanın ülkemizin stratejik hedeflerine uyumluluğu
- Ülkemize sağlayacağı katma değer
- Araştırma fikrinin çığır açıcı niteliği
- Başvuru sahibinin araştırma alanında ülkemizde sürdürülebilir altyapı oluşturulmasına katkısı,
- Kamu, üniversite, özel sektör ve sanayi arasındaki koordinasyon ve işbirliğini geliştirmek amacıyla paydaşlarla kurulacak değerli ortaklıklar,
- Yapılacak çalışmaların farklı hedef gruplarına ulaştırılmasının niteliği

Başvuru Sahibinin Akademik Yetkinliği:

- Yürütücünün akademik kariyeri ve bugüne kadarki akademik kaydı (Programdan beklenen düzeyde yüksek riskli-yüksek bütçeli proje yürütme, yönetme, tamamlama ve yüksek değerli çıktı üretme potansiyeli, bilimsel altyapı, akademik verimlilik ve liderlik becerisi, ödüller, vb.)
- Yürütücünün araştırma konusuna esas teşkil eden yayınlarının kalitesi (özgünlük, yenilikçilik, birkaç yazarın yer aldığı yayınlardaki katkının değerlendirilmesi, vb.) ve/veya patentleri
- Yürütücünün Türkiye adresli yayınlarının kalitesi, bilimsel anlamda öncülük ettiği çalışmaların varlığı ile ülkemizde bu çalışmaların devamlılığını sağlamak üzere öncülük ettiği oluşumlar/altyapılar, altyapı kurma potansiyeli

Başvurunun birinci aşamasından alınacak olan toplam puana göre aday sıralama belirlenecek olup, toplam 100 puan üzerinden en az 60 puan alan adaylar ikinci aşamaya başvuru hakkı kazanacaktır.

6.1.2. İkinci Aşama Değerlendirmesi

İkinci aşama başvurularında istenen kapsamlı proje önerisi, değerlendirme kriterlerine göre danışman/panel tarafından bilimsel değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Başvurunun ikinci aşamasından alınacak olan puana göre sıralama belirlenecektir.

İkinci aşama değerlendirme kriterleri:

Araştırma Projesinin Niteliği

- Araştırma fikrinin çığır açıcı nitelikte olma düzeyinde özgünlüğü (Odaklanılan bilimsel veya teknolojik alandaki ilerlemelere ilişkin küresel düzeydeki problemlerin ve eksikliklerin giderilmesi, tespit edilen problemlere etkin ve inovatif çözümler sunulması; ilgili bilim alan(lar)ına metodolojik/ kavramsal/ kuramsal olarak özgün katkılarda bulunması;)
- Çalışma konusuna ilişkin belirlenen problemlerin çözümü ve/veya eksikliklerin giderilmesine yönelik sunulan özgün, etkili ve yenilikçi önerilerin uygunluğu
- Çalışma planının uygunluğu (ileriye dönük üç yıllık dönem için Türkiye'de yapılacak araştırma programı ve takvimi)
- Çalışmada kurulması planlanan ortaklıklar ve bireysel/kurumsal destekler
- Çalışmadaki öngörülebilir riskler
- Çalışmanın yürütüleceği kurum/kuruluşun altyapısının araştırmanın gerçekleştirilmesi açısından yeterliliği

Etki Değeri:

- Yapılacak çalışmanın, araştırma alanında ülkemizde sürdürülebilir altyapı oluşturma potansiyeli,
- Planlanan çalışmanın, kamu, üniversite, özel sektör ve sanayi arasındaki koordinasyon ve işbirliği potansiyeli
- Üstün nitelikli araştırmacı yetiştirme potansiyeli,
- Yapılacak çalışmaların farklı hedef gruplarına ulaştırılabilirliği
- Çalışmadan elde edilmesi öngörülen doğrulanabilir ve ölçülebilir yüksek değerli bilimsel/akademik, ekonomik ve toplumsal çıktılar; farklı bilim alanlarında kullanılabilirlik ve yeni proje üretme potansiyeli

Yabancı uzmanlardan panelist/danışman olarak yararlanılmasının gerektiği projelerde, TÜBİTAK yürütücülerden proje önerilerinin İngilizceye çevrilmiş halini talep edebilir.

6.2. Destek Kararı

- 6.2.1.** Değerlendirme sonuçları, GYK tarafından görüşülerek Başkanlığa sunulur. Desteklenecek başvurular Başkanlık onayı ile kesinleşir. Destek kararı yürütücü ile projenin yürütüleceği kurum/kuruluşlara ilgili web sayfasından duyurulur.

- 6.2.2. Destek verilecek kurum/kuruluşların Araştırma Üniversitesi olması durumunda değerlendirme aşamasında öncelik tanınacaktır.
- 6.2.3. Çağrının Kapsamı bölümünde belirtilen, TÜBİTAK tarafından belirlenen 2022-2023 Öncelikli Ar-Ge ve Yenilik Konuları içerisinde yer alan “**Avrupa Yeşil Mutabakatı ve İklim Değişikliğine Uyuma Yönelik Ar-Ge ve Yenilik Konuları**” başlığı altındaki 33 Ar-Ge ve Yenilik Konusu üzerine yapılacak çalışmalara ait başvurulara değerlendirme aşamasında öncelik tanınacaktır.
- 6.2.4. Türkiye adresli yayınları bulunan araştırmacılar tarafından yapılan başvurular ile çalışma planında üniversite-sanayi işbirliğine yer verilen başvurulara değerlendirme aşamasında öncelik tanınacaktır.
- 6.2.5. Türkiye’de halihazırda yürütülmekte olan veya ülkemizde yürütülüp sonuçlandırılmış ERC projesi bulunan araştırmacılar tarafından yapılan başvurulara değerlendirme sırasında öncelik tanınacaktır.

6.3. Desteğin Başlatılabilmesi İçin İstenilen Belgeler

- 6.3.1. Çalışmanın gerektirmesi halinde ilgili kurumlardan alınacak yasal/özel izin belgesi veya çalıştığı kurumun Etik Kurulundan, çalıştığı kurumun Etik Kurulunun bulunmaması halinde çalışma planına uygun herhangi bir Etik Kuruldan alınmış onay belgesi (hayvan deneyleri etik kurulları, klinik araştırmalar etik kurulları ve girişimsel olmayan insan deneyleri etik kurulları) (TÜBİTAK [Etik Kurul Onay Belgesi Bilgi Notunu](#) ve TÜBİTAK [Yasal/Özel İzin Bilgi Notunu](#) inceleyiniz)
- 6.3.2. Varsa proje kapsamında faydalanılacak kişi/kurum/kuruluşlardan alınacak destek mektupları
- 6.3.3. Gerektiğinde TÜBİTAK tarafından, destek hakkı kazanan adaylardan, değerlendirme raporunda belirtilecek revizyon önerileri çerçevesinde projelerde gerekli düzenlemelerin yapılması talep edilebilir.

Söz konusu belgeler TÜBİTAK’a iletdikten sonra desteğe ilişkin sözleşme TÜBİTAK tarafından hazırlanır ve taraflarca imzalanarak sözleşmede belirtilen tarihte destek başlatılır.

7. İzleme ve Sonuçlandırma

7.1. Gelişme ve Sonuç Raporları

- 7.1.1. Yürütücü, başvuru sırasında önerilen çalışma planı doğrultusunda, raporlarını proje sözleşmesinde belirtilen tarihlerde TÜBİTAK’a iletmekle yükümlüdür. Gelişme/sonuç raporları ilgili döneme ait harcamaları da içermelidir.
- 7.1.2. Sonuç raporunun proje sözleşmesinde belirtilen bitiş tarihini izleyen en geç iki ay içinde

gönderilmesi gerekmektedir. Yürütücü kuruluşun vakıf üniversitesi veya özel sektör kuruluşu olması halinde proje kapsamında yapılan harcamalara ilişkin “Yeminli Mali Müşavir” raporu istenir.

- 7.1.3. Gelişme ve sonuç raporları TÜBİTAK tarafından görevlendirilen alanında uzman danışmanlar tarafından yapılan değerlendirme sonucunda GYK kararı ile kabul veya reddedilir.
- 7.1.4. Gelişme ve sonuç raporlarının sözleşmede belirtilen tarihlerden sonra gönderilmesi halinde söz konusu rapor dönemine ait PTİ ödemesi yapılmaz. Geçerli bir mücbir sebep bulunuyorsa konu GYK’da görüşülerek karara bağlanır.
- 7.1.5. Gelişme ve sonuç raporlarının gönderilmemesi veya kabul edilmemesi halinde söz konusu projelerin durumu GYK’da görüşülerek bu çağrı metninin 7.2. maddesinde belirtilen mevzuat gereğince işlem yapılır.
- 7.1.6. TÜBİTAK gerek gördüğü durumlarda yürütücüyü gelişmeler ile ilgili bilgi almak üzere davet edebilir veya araştırmancının bilimsel, teknik, idari ve mali açılarından incelenmesi ve denetlenmesi amacıyla belirleyeceği kişi ve/veya kişileri görevlendirebilir.
- 7.1.7. Sonuç raporu kabul edilen proje sonuçlandırılmış sayılır.
- 7.1.8. Proje sözleşmesinde belirtilen proje bitiş tarihinden sonra PTİ ve kurum hissesi dışında kalan ödenekten harcama yapılamaz. Kurum hissesi ödeneği proje bitiş tarihinden itibaren üç ay içerisinde kullanılabilir. Proje sonuçlandıktan sonra proje özel hesabında kalan bakiye TÜBİTAK hesabına iade edilir.

7.2. Durdurma, Yürürlükten Kaldırma ve İptal

Projenin durdurulması, yürürlükten kaldırılması ve iptali, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Burs ve Destek Programlarının Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak gerçekleştirilir.

7.3. Diğer Hükümler

- 7.3.1. Adres, e-mail veya telefon numarası değişikliklerinin en geç iki hafta içinde BİDEB’e bildirilmesi yürütücünün sorumluluğundadır.
- 7.3.2. Destek kararının açıklanmasından hemen sonra desteğe ilişkin işlemler başlatılır. Yürütücü proje başlama tarihini mücbir sebeplerden dolayı en çok 6 ay süre ile erteleme talebinde bulunabilir.
- 7.3.3. Çağrı metninde belirtilmeyen hususlarda TÜBİTAK mevzuatına göre işlem yapılır.

8. Etik Kurallar

Proje sözleşmesinde imzası olan kişiler projenin yürütülmesi esnasında evrensel nitelikli bilimsel araştırma ve bilimsel yayın kurallarına uymak zorundadır. Çalışmanın gerektirmesi halinde Etik Kurul Onay Belgesi ile gerekli yasal ve özel izinlerin alınması zorunludur. Etik kurallara aykırı davranılması halinde, ilgililer hakkında TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği ve diğer ilgili mevzuat hükümleri, sözleşme ve taahhütnameler çerçevesinde işlem yapılır.

9. Fikrî ve Sinaî Mülkiyet Hakları

Desteklenen projelerin yürütülmesi esnasında veya sonucunda ortaya çıkan Fikri Ürün üzerinde, TÜBİTAK'ın ve proje sürecinde yer alan Hak Sahiplerinin; hak, yetki ve sorumlulukları, hakların kullanılması, lisanslanması, tescili koşulları ve bunlara ilişkin diğer her türlü hususta TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik ve Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik Uyarınca Desteklenen Projelerde Uygulanacak Fikri Haklar Esasları'na göre işlem yapılır. Bu mevzuata aykırı olmamak kaydıyla, projenin izleme aşamasında veya sonuçlandıktan sonra ortaya çıkacak olan fikri ürünler üzerindeki fikri mülkiyet hak sahipliğinin düzenlenmesi amacıyla proje ekibi ile projenin yürütüleceği kurum/kuruluş arasında bir protokol düzenlenebilir.

10. Çağrı Takvimi

Başvuru Dönemi: 2023

Birinci Aşama Başvuruları: Eylül 2023

İkinci Aşama Başvuruları: Aralık 2023

11. İlgili Mevzuat

11.1. [TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı Tarafından Yürütülen Programlara İlişkin Yönetmelik](#)

11.2. [Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilim İnsanı Destek Programları](#)

- 11.3. [Başkanlığı Burs ve Destek Programlarının Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar BİDEB Burs ve Destek Programlarında Başvuruların ve Raporların Panel/Danışman/Danışma Kurulu Yöntemi ile Değerlendirilmesi ve İzlenmesine İlişkin Yönerge](#)
- 11.4. [TÜBİTAK Kaynaklarından Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ile Özel Bütçeli İdarelere Proje Karşılığı Aktarılabacak Tutarların Harcanması ve TÜBİTAK Tarafından Yürütülen Dış Destekli Projelerin Harcamalarının Gerçekleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller](#)
- 11.5. [TÜBİTAK Tarafından Özel Kuruluşlar ve Vakıf Üniversitelerine Proje Karşılığı Aktarılabacak Tutarların Transferi, Harcanması, Muhasebeleştirilmesi ve Denetimine İlişkin Esaslar](#)
- 11.6. [TÜBİTAK Kaynaklarından Araştırma Altyapıları İle 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun Kapsamı Dışında Kalan Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılabacak Tutarların Mali İşlemlerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar](#)
- 11.7. [Proje Teşvik ve Destekleme Esaslarına İlişkin Yönetmelik Uyarınca Desteklenen Projelerde Uygulanacak Fikri Haklar Esasları](#)
- 11.8. [TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği](#)

İlgili mevzuatlarda ve program çağrı duyurusunda belirtilmeyen durumlar ile programın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesinde, GYK kararları uygulanır.

12. Tanımlar ve Kısaltmalar

- **Başkan:** TÜBİTAK Başkanı'nı,
- **Başkanlık:** TÜBİTAK Başkanlığı'nı
- **BİDEB:** Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı'nı,
- **Bursiyer:** Tatbikat amacıyla projede yer alan, Türkiye'de kurulu yükseköğretim kurumlarında doktora eğitimlerini yapan öğrenciler ile doktora derecesine sahip kişileri,
- **Fikri ve Sınai Haklar:** Fikri ve sınai mülkiyete konu olabilecek buluş, patent, faydalı model, tasarım, eser, entegre devre topografyaları, teknik bilgi ve yapma bilgisi (know-how) gibi ortaya çıkan fikri ürünlere ilişkin hakları,
- **Fikri Ürün:** Burada sayılanlarla sınırlı olmamak üzere; projenin yürütülmesi esnasında veya sonucunda ortaya çıkan; buluş, patent, faydalı model, tasarım, entegre devre topografyası, eser, yapma bilgisi (know-how) ve teknik bilgi gibi özel bir mevzuatla ve/veya genel hükümlerle korunan her türlü zihinsel ürünü,
- **Gelişme Raporu:** Proje sözleşmesinde belirtilen tarihlerde, dönemsel gelişmelerin izlenmesi amacıyla TÜBİTAK tarafından belirlenmiş şekil ve usullere uygun olarak yürütücü tarafından hazırlanan raporu,
- **Grup:** BİDEB'in sorumlu olduğu bilimsel ve teknolojik alanlardaki araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetlerini teşvik edecek ve destekleyecek sistemleri geliştirmek ve uygulamak üzere kurulan birimlerini,

- **Grup Yürütme Kurulu (GYK):** Grup faaliyetleri ile ilgili konularda görüş, öneri ve karar oluşturan Bilim İnsanı Destek Gruplarına ait Yürütme Kurulu'nu,
- **Kurul:** Amaç ve hedeflere uygun olarak başvurular hakkında stratejik açıdan değerlendirme yapan ve TÜBİTAK'a sunan, projelerin değerlendirme süreçlerinin çeşitli aşamalarında yer alan, program ile ilgili hususlarda TÜBİTAK'a öneri getirmekle sorumlu olan, GYK, DK üyeleri, kamu ve özel sektör temsilcileri vb. alanında öncü araştırmacılardan oluşturulan kurulu,
- **Kurum Hissesi:** Projenin yürütülmesi ve sonuçlandırılması aşamasında Kurumun imkânlarından faydalanılması karşılığı TÜBİTAK tarafından belirlenen esas ve usuller doğrultusunda hesaplanarak proje bütçesine eklenen tutarı,
- **Özel Hesap:** Projenin yürütüleceği kurum/kuruluşun herhangi bir banka nezdinde açtıracağı, program kapsamında sağlanan desteğin aktarılacağı ve sadece proje kapsamındaki harcamalar için kullanılacak banka hesabını,
- **Özel Sektör Kuruluşu:** 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge veya tasarım merkezi belgesi almış Ar-Ge birimlerine sahip Türkiye'de yerleşik sermaye şirketlerini veya teknoparklar bünyesindeki yerleşik sermaye şirketlerini,
- **Panel:** Burs ve destek başvurularının değerlendirilmesinde görev alan alanında uzman bilim insanları tarafından gerçekleştirilen toplantı veya danışman değerlendirmesini,
- **Panelist:** BİDEB tarafından yürütülen burs ve destek başvurularının değerlendirilmesi toplantısında görüş bildirmek üzere görevlendirilen alanında uzman kişileri,
- **Proje:** Sonuç elde etmek için üstlenilmiş, başarı ölçütleri ve hedefleri tanımlanmış, belirli bir zaman aralığında ve belirli miktarda kaynakla gerçekleştirilen faaliyetler bütünü,
- **Proje Sözleşmesi:** TÜBİTAK tarafından destek kararının verilmesinden sonra TÜBİTAK ile yürütücü ve projenin yürütüleceği kurum/kuruluş arasında imzalanan, desteğin kapsamı, süresi, hukuki, idari, mali hükümler, fikri ve sınai mülkiyet hakları ve özel şartları ile tarafların sorumluluklarını belirleyen yazılı anlaşma ve eklerini,
- **Proje Teşvik İkramiyesi:** Desteklenen projelerde, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla, proje kapsamında ve projeye ilişkin hizmetlerde görev alan kamu kurum veya kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında bulunanlara, kadro veya pozisyonlarına bağlı olarak bir ayda ödenmekte olan tutarın % 75'ini geçmemek kaydıyla ve Yönetim Kurulunca belirlenen esaslara göre proje sözleşmesinde belirlenerek ödenen tutarları,
- **Sonuç Raporu:** Destek süresi sonunda proje sonuçları ile çıktılarından elde edilen katma değer ve kazanımları gösteren TÜBİTAK tarafından belirlenmiş formata uygun olarak hazırlanan dokümanı,
- **TÜBİTAK:** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu
- **Yönetim Kurulu:** TÜBİTAK Yönetim Kurulunu,
- **Yürütücü:** Projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan; proje sözleşmesinde tanımlanan zaman aralıklarında bilimsel, teknik, idari ve mali raporlamalarını TÜBİTAK'a ileten araştırmacıyı,

ifade eder.

13. İrtibat Bilgileri

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı

Araştırma Burs ve Destekleri Grup Koordinatörlüğü

2247-A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı

T: 444 66 90

e-posta: bideb2247a@tubitak.gov.tr